

Maak dat de kat wijs!

Huh? Kun je een kat iets wijsmaken? Niet helemaal: het zinnetje hierboven is een uitdrukking. Daarmee zeggen we iets, maar bedoelen we eigenlijk iets anders. Waarom gebruiken we uitdrukkingen precies? En welke ken jij allemaal?

Volg de kattenpootjes voor de juiste route!

Even je geheugen opfrissen...

Welke uitdrukkingen ken jij al?

Wat is een uitdrukking?

Hoi! Ik ben Aagje. Mijn naam komt van een uitdrukking: nieuwsgierig Aagje. Ik zal je eens vertellen wat een uitdrukking is. Als je een zin uitspreekt, bedoel je meestal precies wat je zegt. Als je zegt: "De kat drinkt melk", bedoel je dat waarschijnlijk ook. Bij een uitdrukking is dat anders. Uitdrukkingen zijn zinnen die veel mensen kennen, en die ze gebruiken om iets anders te zeggen dan wat ze eigenlijk zeggen. Kijk bijvoorbeeld naar de uitdrukking "Nu komt de aap uit de mouw". Dat betekent niet dat er letterlijk een aap uit je mouw komt, maar dat iets wat iemand verborgen wilde houden opeens duidelijk wordt. We bedoelen de zin dus **figuurlijk**.

Stel: je hebt stiekem een koekje gepakt en je zegt eerst tegen je ouders dat je dat niet hebt gedaan, maar later geef je het toe. Dan zeggen je ouders: "Ah, nu komt de aap uit de mouw! We vonden al dat het pak koekjes opeens zo leeg was..." Waarom we uitdrukkingen gebruiken? We kunnen daarmee iets op een korte en krachtige manier duidelijk maken. En stiekem maakt het een taal ook wat leuker.

Los de rebus op!

-ur

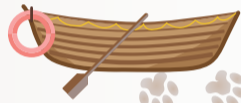
b=k
d=t

+t

-n

t=m

2^e k=j
r=n

Antwoord: _____

Letterlijk en figuurlijk

Bekijk de plaatjes. Links zie je hoe de uitdrukking er letterlijk uit ziet. Rechts zie je wat de zin eigenlijk betekent. Kan jij de uitdrukking raden?

Beestachtige uitdrukkingen

Dieren en hun eigenschappen lenen zich goed voor uitdrukkingen. Weet jij de uitdrukkingen compleet te maken? Maak de zinnen compleet door lijntjes te trekken.

Er uit zien als een verzopen

bij

Vooruit met de

kat

Een bezige

pauw

Zo trots als een

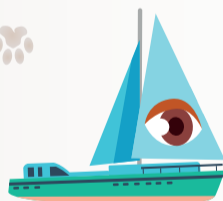
geit

letterlijk

&

figuurlijk

&

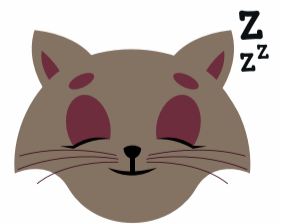
&

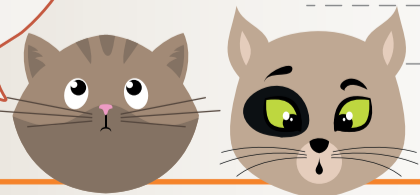
En nu jij!

Tijd om aan de slag te gaan. Verzin zelf een steengoede uitdrukking en schrijf ook de betekenis op.

Voorbeeld: "Hij loopt op kattenpootjes" → Hij doet heel zachtjes
Deze uitdrukking bestaat ook niet, maar het klinkt wel als een uitdrukking!

Wat betekent eigenlijk "Maak dat de kat wijs"? Stel je klasgenootje komt in de klas en zegt: "Ik heb hardgelopen met Daphne Schippers!". Jij gelooft daar niets van en zegt dan "Maak dat de kat wijs!"

Antwoorden:
Rebus De kat uit de boom kijken Letterlijk en figuurlijk 1. Bliksemsnel 2. Een oogje in het zeil houden 3. Kattenkwaad (uithalen)
Beestachtige uitdrukkingen Eruit zien als een verzopen kat, vooruit met de geit, (een) bezige bij, zo trots als een pauw

Colofon

Concept en research: Sanne Poelstra | Tekst en eindredactie: Silke Polhuijs | Vormgeving: Dymph Design | In opdracht van: Rijksuniversiteit Groningen. Deze les is onderdeel van een groot onderzoek naar uitdrukkingen uitgevoerd door de Rijksuniversiteit Groningen in samenwerking met het Weekend van de Wetenschap. Meer weten? Kijk op www.maakdatdekatwijs.nl